

EN VACKER DANSSAGA OM ATT BLI SEDD PRECIS SOM DEN MAN ÄR

Vem där?

RIKSTEATERN

OPERAN

KOREOGRAFI **JENNY NILSON**
MUSIK **JONAS VALFRIDSSON**

MED **TVÅ DANSARE UR KUNGLIGA BALETTEN**

LÄRARHANDLEDNING

Om lärarhandledningen

Denna lärarhandledning från Riksteatern är ett stöd för dig som ska samtala med elever om Vem där?. Känn dig fri att välja de delar som passar just din klass och ditt arbetssätt. Här hittar du förslag på diskussioner, övningar och fördjupande arbete i klassrummet. Handledningen är också ett komplement till Riksteaterns skrift Att öppna nya världar, där vi mer ingående beskriver vårt synsätt på hur scenkonst kan bli en del av undervisningen. Skriften finns på Riksteaterns hemsida (se länk längre fram).

Vänliga hälsningar

Riksteatern

Vem där?

Handlingen i korthet

Två rum syns bredvid varandra. Väggarna är osynliga. Pojken går in i sitt rum, tar av sig sin ryggsäck, han är låg och ledsen. Flickan går in i sitt rum, slänger av sig sin ryggsäck, hon är arg. Båda två leker var för sig tills de tröttnar på det. Ingen av dem är nöjda med sin tillvaro. Plötsligt börjar olika saker i deras rum röra på sig på ett mystiskt vis – magi är i luften.

Det står en leksakslåda i både flickans och pojkens rum och de sugs mot den och kliver in i den och försvinner. De dyker upp igen men nu är pojken i flickans rum och flickan är i pojkens rum. De är förundrade över att vara i fel rum, en spegelvänd version av deras vanliga rum, och sedan ser de varandra. De blir förskräckta, sedan nyfikna, och till slut börjar de leka med varandra. Efter bråk och förlåtelse utvecklas deras lek till dans. De upplever något helt underbart och magiskt tillsammans. Men alla lekar har ett slut... eller?

Före ert besök

Inför besöket

Berätta gärna för eleverna i god tid att ni ska iväg och ta del av balettföreställningen *Vem där?*. Förklara till exempel hur ni kommer ta er till platsen där föreställningen spelas och hur länge ni ska vara där. Berätta också lite om föreställningen ni ska se.

Tid och plats

Kom gärna i god tid innan föreställningens start så ni hinner hänga av er och kanske gå på toaletten i lugn och ro. Observera att man inte blir insläppt i salongen om man kommer för sent. Föreställningen är cirka 35 minuter lång och utan paus.

Telefoner

Mobiler och annan elektronisk utrustning som kan orsaka störningar ska vara avstängda under föreställningen. Det är inte tillåtet att filma eller fotografera under föreställningen, men under applådtacket går det bra.

Lärarens roll

Låt eleverna uppleva scenkonsten utifrån sina perspektiv. Reaktionen som skratt, kommentarer eller oro kan ibland uppfattas som störande av vuxna, men är ofta uttryck för engagemang. Vi är vana att hantera detta, men du känner dina elever bäst och kan avgöra när det behövs stöd under föreställningen. Om du är osäker eller behöver stöd kan du fråga turnéledaren på plats.

Mer information finns i *Att öppna nya världar* eller på <https://www.riksteatern.se/barn-och-unga/larare/>

Efter ert besök

Uppvärmning: Minnesrunda

När ni är tillbaka i klassrummet och ska påbörja efterarbetet uppmuntrar vi er att göra en kort uppvärmningsövning innan ni sätter i gång. Det bidrar till att skapa ett tillåtande rum och är ett bra sätt att få i gång både kropp och minne.

Be varje elev rita eller skriva ner sitt starkaste minne från föreställningen. Det kan vara kort eller långt, en liten detalj eller en större händelse – något om gjort intryck på dem! Begränsa gärna tiden och uppmuntra eleverna att ta det första de kommer på. Gå därefter ett varv och låt varje elev dela med sig av sitt minne.

Eftersamtal – beskriva, tolka, associera

Inför ett fördjupande eftersamtal om balettföreställningen och era upplevelser är det viktigt att påminna eleverna om att alla är fria att göra sina egna tolkningar. Bejaka det eleverna har tagit fasta på och använd deras nyfikenhet som inspiration i det vidare arbetet.

Ett bra sätt att påbörja ett samtal är genom att först beskriva så objektivt som möjligt vad ni har varit med om genom frågor som: Hur såg scenrummet ut? Vilka saker såg ni på scenen? Vilka färger var det på ljuset? Hur lät musiken? Hur såg dansarna ut, vad gjorde de och hur rörde de sig?

Sedan kan ni börja tolka det som utspelade sig under föreställningen. Kom ihåg, det finns inga rätt eller fel! Vad handlade föreställningen om och vilka teman berördes? Vilka var de olika personerna i berättelsen och varför gjorde de som de gjorde? Var, i vilken sorts värld och i vilka rum, utspelade sig berättelsen? Vad tror ni föreställningen vill berätta?

Slutligen kan samtalet bli mer associativt och personligt. Vilka frågor eller känslor väcker föreställningen hos dig? Får den dig att tänka på något speciellt? Fanns det delar av föreställningen du kände igen dig i – vilka och på vilket sätt? Vad kommer du minnas mest av föreställningen?

Tema: Vem är jag, själv och tillsammans?

Samtal: Fundera kring vänskap

I *Vem där?* får vi se skillnaden mellan att leka själv och att leka två. Ta ett gemensamt samtal i klassen om vad vänskap kan betyda.

FÖRSLAG PÅ FRÅGOR ATT STÄLLA:

Vad är vänskap?

Hur känns det att ha en vän?

Vad är det bästa med vänskap?

När kan det vara svårt att vara vänner?

Vad är skillnaden mellan att leka själv och att leka tillsammans?

Påverkas man av den man leker med?

Kan man bli lite annorlunda med en ny vän?

Ritövning: Det föränderliga självporträttet

I *Vem där?* hamnar Han och Hon plötsligt i varandras rum. De klär ut sig, byter roller och testar hur det känns att vara någon annan. Föreställningen väcker frågor om identitet: Är man alltid densamma, eller finns det flera versioner av en själv?

I den här övningen får eleverna på ett lekfullt och kreativt sätt utforska samma frågor. Genom att rita och bygga egna självporträtt får de reflektera över vem de är – och vem de kan vara.

Ta fram papper, pennor, färger, saxar och kludd.

FÖRSLAG TILL INSTRUKTIONER:

Nu ska ni göra självporträtt – alltså en bild av er själva! Det kan vara hela

kroppen eller bara ansiktet. Ni bestämmer också om ni vill vara ute, inne eller kanske i en fantasivärld. Det viktigaste är inte att det blir likt, utan att bilden visar hur ni känner er och vem ni vill vara.

När porträttet är klart får ni göra extra saker på ett nytt papper: detaljer som också är en del av er. Det kan vara ett annorlunda öga, en hatt, en lös tand, nagellack, stora öron, en superhjälmantel eller balettskor. Ni kan också rita saker runt omkring: stjärnor, en fotbollsplan, syskon, en gitarr eller vad ni vill. Klipp ut detaljerna och sätt fast dem med kludd på ert porträtt. Ni kan flytta runt dem och byta ut dem hur många gånger ni vill.

När alla är klara gör vi en liten vernissage. Då kan vi titta på varandras porträtt och den som vill får berätta om sina val och idéer.

Samtal: Vem är jag? Vem är du?

”Vem där?” kan man fråga både sig själv i spegeln och andra man möter. Men vad betyder det egentligen att vara ”jag”? Vem man är kan kännas lite klurigt – ibland känner man sig på ett sätt, ibland på ett annat. Det kan ändras hela tiden, och det finns kanske inget enda rätt svar.

PRATA TILLSAMMANS I KLASSEN:

Vad betyder det att vara ”sig själv”?

Vad gör att man blir den man är? (familj, kompisar, intressen, drömmar ...)

Kan man vara flera saker samtidigt?

Ändras man med tiden, eller är man alltid samma person?

Spelar andra människor roll för hur man känner sig?

KOPPLA SEDAN TILL FÖRESTÄLLNINGEN VEM DÄR?:

Tycker ni att den handlade om vem man är? Hur då?

Kan ni komma på exempel från dansen, kläderna eller sakerna på scenen?

Vad betydde det när Han och Hon möttes och deras rum blandades ihop?

Samarbetsövning: Spegla varandra

När Han och Hon möts i Vem där? känns det som att de ser sin egen spegelbild. De rör sig likadant, exakt samtidigt.

I den här övningen får eleverna träna på samarbete genom att spegla varandras rörelser.

Dela in klassen i par och låt eleverna ställa sig mittemot varandra.

Den ena börjar leda med långsamma, enkla rörelser. Den andra speglar så noga som möjligt.

Påminn eleverna om att målet inte är att göra det svårt, utan att röra sig tillsammans i samma takt.

Efter en stund byter de roller.

Sätt gärna på musik som stöd och inspiration.

AVSLUTNING:

Samla klassen och prata kort om hur det kändes: Var det lättare att styra eller att följa den andra? På vilket sätt påminner övningen om Hans och Hons möte i föreställningen?

Samarbetsövning, fortsättning

När dansarna i Vem där? rör sig samtidigt handlar det inte bara om att rörelserna ser likadana ut, utan också om att de görs med samma känsla – det man inom dansen kallar rörelsekvalitet.

I den här övningen får eleverna undersöka hur det känns att dela samma uttryck. Gör plats i rummet så att alla kan röra sig fritt.

Låt eleverna arbeta i par.

Den ena leder dansen genom att välja en känsla eller kvalitet, t.ex. snabb, sorgsen, svävande, seg, bubblig, tung eller lätt.

Den andra följer och försöker dansa på samma sätt. Härma inte rörelserna exakt – det viktiga är att hitta samma känsla.

Efter en stund byter de roller.

TIPS: Sätt på musik som förstärker känslan, eller byt musik för att prova olika uttryck. Avsluta gärna med en kort reflektion i klassen: Hur kändes det att dela samma känsla? Var det svårare att leda eller följa?

Tema: Dans, rörelse och mim

Gissa känslor!

I *Vem där?* möts Han och Hon utan ord – med kropp och mim visar de känslor. I den här övningen får eleverna prova samma sak.

SÅ HÄR GÖR NI:

Markera en plats som blir scen, med en ”dörr” (kan vara ett skynke, gardin eller en portal mellan två möbler). Ställ fram två stolar och något som kan vara väskor. Gör plats för publiken.

Dela in eleverna i par.

Varje par turas om att spela upp en kort sekvens: gå in genom dörren, ställa ifrån sig väskan och sätta sig på stolen – utan att säga något.

Sekvensen ska göras med en känsla. Antingen får eleverna välja själva eller dra en lapp med en känsla på.

Resten av klassen gissar vilken känsla som gestaltats.

TIPS:

- Uppmuntra eleverna att använda hela kroppen: ansikte, gester, sättet de går på.
- Samma känsla kan spelas flera gånger – det finns många olika sätt att visa glädje, ilska, nyfikenhet osv.
- Fortsätt övningen så länge det känns roligt.

FÖR DEN SOM VILL GÅ VIDARE:

Lägg till en ”färdmedelssekvens”: När paret satt sig på stolen låtsas de åka någonstans: på cykel, häst, bil, pulka eller rymdskepp. Klassen gissar igen!

Tips och länkar

Att gå på scenkonst med barn och unga – så heter avsnittet på vår webb, som handlar om att gå på teater, dans och samtida cirkus med barn i förskola och skola. Här går vi igenom vad man kan göra före, under och efter dansbesöket, vad det innebär att gå på scenkonst med 7- till 13- åringar och hur det är att se just dans med förskola och skola.
<https://www.riksteatern.se/barn-och-unga/larare/>

Det magiska huset är en pedagogisk och lekfull webbserie från Unga Operan där elever digitalt får utforska operahuset och lära sig om dess olika yrken och konstformer. Serien innehåller flera avsnitt med tillhörande material kopplat till kursmål för åk 1-3. Vi rekommenderar att använda serien som förberedelse inför föreställningen, eller som ett efterarbete, för att väcka nyfikenhet och ge eleverna en spännande introduktion eller fördjupning till operans värld.
<https://www.operan.se/unga/det-magiska-huset/>

På Kungliga Operans Spotify-profil hittar du många fina spellistor, bland annat Unga Operan tipsar.
<https://open.spotify.com/user/kungligaoperan?si=1f39fd38ead64fa3>

Det är vi som jobbar med *Vem där?*

Medverkande dansare ur Kungliga Baletten (alternerande):

Hon

Nathalie Nordquist [21/10, 22/10, 23/10, 24/11, 26/11]

Minji Nam [14/10, 15/10, 16/10, 17/10, 11/11]

Alessa Rogers [5/11, 6/11, 7/11, 25/11]

Ida Säfvestad [29/10, 31/10, 18/11, 20/11, 21/11]

Han

Jonatan Davidsson [5/11, 6/11, 7/11, 24/11, 26/11]

Amaury Zanete [21/10, 22/10, 23/10, 11/11]

AdilLijiang Abudureheman [14/10, 15/10, 16/10, 17/10, 29/10, 31/10, 25/11]

Hiroaki Ishida [18/11, 20/11, 21/11]

Konstnärligt team

Idé **Jenny Nilson, Anna Berg**

Koreografi **Jenny Nilson**

Musik **Jonas Valfridsson**

Scenografi och kostym **Sven Haraldsson**

Ljusdesign **Sofie Gynning**

Dramaturg **Magnus Lindman**

Inspelad musik med Kungliga Hovkapellet

Dirigent **David Björkman**

Riksteatern i samarbete med Kungliga Operan – Unga Operan

Urpremiär 20 september 2025 på Kungliga Operan.

Lär mer om *Vem där?* på riksteatern.se/vemdar

RIKSTEATERN

Scenkonst som sätter tankar och känslor i rörelse, för alla överallt. Drygt 38 000 medlemmar skapar möjligheternas scen och öppnar mötesplatser i hela Sverige.

Riksteatern
145 83 Norsborg
Tel: 08-531 991 00
info@riksteatern.se · riksteatern.se

RIKSTEATERN

